

AÐALSKIPULAG NORÐURÞINGS 2010-2030

Röndin fiskeldisstöð, vatnstökuholur

16.03.2023

Breyting á aðalskipulagi, skv. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010

Samþykktar og staðfestingarferli

Aðalskipulag þetta sem auglýst hefur verið samkvæmt 31. gr. skipulagslaga nr. 123/2010, með síðari breytingum, var samþykkt af sveitarstjórn Norðurþings þann _____

Aðalskipulagsbreyting þessi var staðfest af Skipulagsstofnun þann _____

UPPLÝSINGAR

SKJALALYKILL

102700-ASK-001-V01

Unnið fyrir Norðurþing

HÖFUNDUR

Hrafnhildur Brynjólfsdóttir

RÝNT

Andri Rafn Yeoman

SAMÞYKKT

Hrafnhildur Brynjólfsdóttir

1 FORSENDUR

Á svæði sem nefnist Röndin, sunnan þéttbýlisins á Kópaskeri, er starfrækt fiskeldi sem til stendur að stækka. Í gildandi aðal- og deiliskipulagsáætlunum er gert ráð fyrir að öll vatnstaka vegna eldisins fari fram innan iðnaðarlóðar en nú er fyrirhugað að afmarka nýtingarland vatnstöku á svæði utan reitsins til að geta fjölgað borholum fyrir jarðsjó. Er það gert til að dreifa fyrirhugaðri vatnstöku og minnka álag á grunnvatn. Áætlað nýtingarland vatnstöku er skilgreindu opnu svæði svk. Aðalskipulagi en til að heimila vatnstökuna þarf að breyta því í iðnaðarsvæði.

Tilgangur breytingarinnar er að setja skýra stefnu um að umrætt svæði verði nýtt fyrir vatnstöku fyrir fiskeldið. Sú stefna kemur fram með því að stækka iðnaðarsvæðið til norðurs yfir fyrirhugað borholusvæði og veita heimild fyrir mannvirkjagerð og starfsemi af þessu tagi. Á svæðinu er í dag dælustöð og nokkuð af lögnum og auk nýrra vatnstökuhola eru áætlaðar fleiri lagnir.

Samhliða þessari breytingu á aðalskipulagi er kynnt tillaga að breytingu á deiliskipulagi þar sem tilhögun mannvirkja er skilgreind nánar. Sú tillaga er endurauglýst þar sem fyrri auglýsing var ekki í samræmi við aðalskipulag, sem þessari tillögu er ætlað að bæta úr.

Breytingin er í samræmi við umhverfismatsskýrslu um eldisstöðina sem Rifós hf. lagði til kynningar og athugunar Skipulagsstofnunar sbr. 23. gr. laga nr. 111/2021 um umhverfismat framkvæmda og áætlana þann 1. mars 2022 og um er fjallað í álitum Skipulagsstofnunnar dagsett 11. júlí 2022. Nánari umfjöllun um framkvæmdina og umhverfisáhrif hennar má nálgast í gagnagrunni umhverfismats á vef Skipulagsstofnunar.

1.1 Staðhættir og umhverfi

Fyrirhugað vatnstökusvæði er á Röndinni á Kópaskeri sem er aðal atvinnusvæði staðarins og er staðsett við sjávarsíðuna suður af höfninni. Fyrirhuguð eldisstöð verður staðsett syðst á Röndinni en áætlað vatnstökusvæði verður staðsett á malarkambi austan við atvinnulóðir númer 3-17 við Röndina. Malarkamburinn er vaxinn lúpínu sem er að dreifa úr sér. Á norðurenda svæðisins er dælustöð hitaveitu og um svæðið liggja veitulagnir.

Hluti af fyrirhuguðu vatnstökusvæði er í útjaðri svæðis sem flokkað er á náttúruminjaskrá númer 537 og kallast *Röndin við Kópasker, Öxarfjarðarhreppi*. Þar kemur fram að á svæðinu megi finna jarðmyndun frá lokum ísaldar (Kópaskerskeið), sjávarset með skeljum og jökulruðningi en þar eru minjar um hopunarsögu ísaldarjökuls.

1.2 Fyrirhuguð uppbygging

Gert er ráð fyrir að borholur fyrir jarðsjó verði staðsettar á fyrirhuguðu vatnstökusvæði og að frá þeim liggja veitulagnir að fiskeldisstöðinni. Meðalvatnstaka vegna fiskeldisstöðvararinnar á

ársgrundvelli er nú áætluð 980 l/s sem er aukning frá því sem kemur fram í gildandi deiliskipulagi. Á mynd 1 er sýndur uppdráttur deiliskipulagstillögunnar sem verður auglýst samhliða aðalskipulagsbreytingu, þar sem fram kemur hvernig mannvirkjum verður fyrir komið. Dregin er gróf afmörkun utan um áætlað svæði fyrir vatnstökuholur sem þessi aðalskipulagsbreyting nær til.

Mynd 1. Í tillögu að breytingu á deiliskipulagi er afmarkað nýtt svæði til vatnstöku.

1.3 Samræmi við aðra stefnumörkun og verndarákvæði

Svæði sem er skilgreint sem nýtingarland vegna vatnstöku skv. tillögu að deiliskipulagsbreytingu er skilgreint í gildandi aðalskipulagi sem opið svæði til sérstakra nota. Sú notkun er ekki í samræmi við stefnu um opin svæði til sérstakra nota og gildandi aðalskipulag gerir því ekki ráð fyrir nýtingarlandi fyrir vatnstöku en það er forsenda stækkunar í deiliskipulagsbreytingunni. Hins vegar er gert ráð fyrir í skipulagsákvæðum fyrir iðnaðarsvæði I1 að þar sé aflað sjávar/vatns með borunum innan svæðisins sem fyrri áfangi deiliskipulagsins nær yfir. Skilmálar fyrir iðnaðarsvæðið I1 eru eftirfarandi:

Svæðið er ætlað fyrir fiskeldi á landi. Gert er ráð fyrir þjónustuhúsi, kerjum og tilheyrandi búnaði, svo sem fyrir fóðrun. Einnig er gert ráð fyrir að aflað sé sjávar með borunum innan svæðisins.

Vanda skal frágang og umgengni á svæðinu til að koma í veg fyrir sjónmengun. Uppbygging raski sem minnst náttúru- og menningarminjum og skal haft samráð við Minjastofnun og Umhverfisstofnun um fyrirkomulag og útfærslu mannvirkja á deiliskipulagsstigi.

Svæði á Röndinni við Kópasker fellur undir C-hluta náttúruminjaskrár sem bíður endurskoðunar skv. nýjum lögum um náttúruvernd. Í aðalskipulagi er samsvarandi náttúruverndarsvæði með auðkennið Nv1. Afmörkun svæðisins skv. aðalskipulagi tekur til mun stærra svæðis en sjávarbakkarnir sem skráningin byggir á. Stækkun iðnaðarsvæðisins sem hér er lögð fram fer ekki yfir sjávarbakkana sem skráning á náttúruminjaskrá byggir á.

2 BREYTING Á AÐALSKIPULAGI

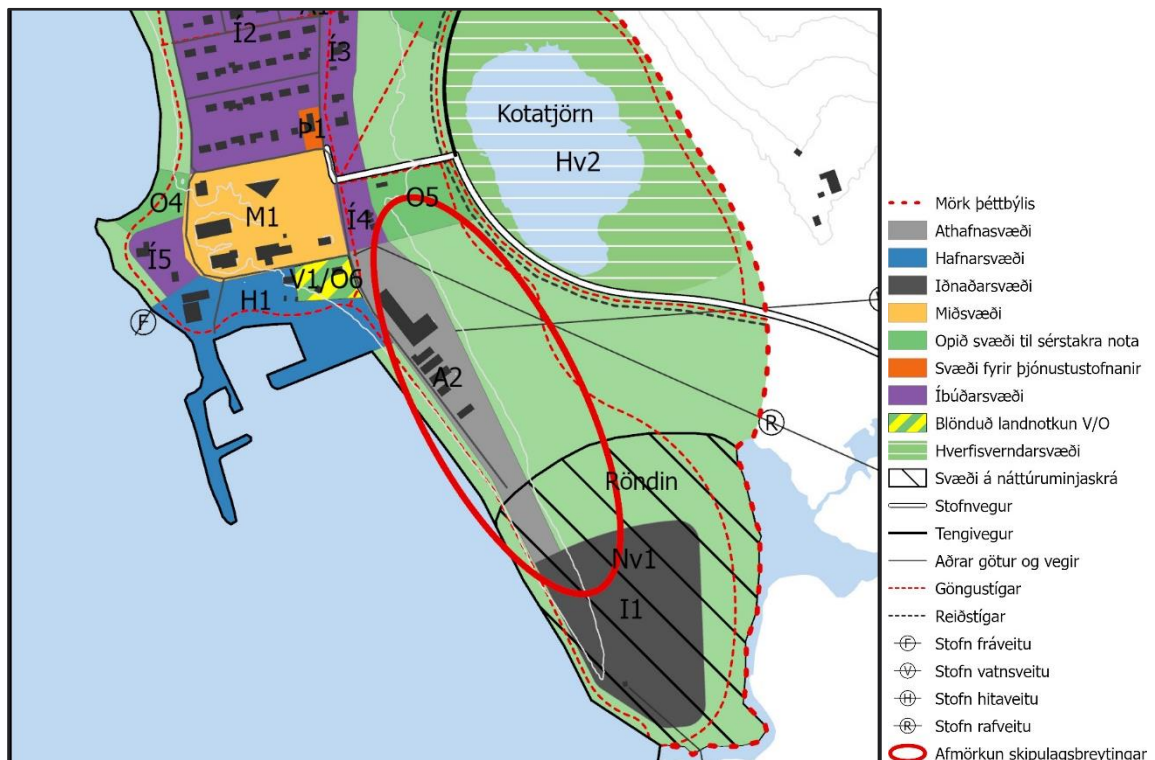
Breyting á greinargerð

Reitur I1 stækkar úr 4,3 ha í 7,3 ha. Skipulagsákvæði eru óbreytt.

Nr. svæðis	Stærð (ha)	Skipulagsákvæði
I1	~~4,3~~ 7,3	Svæðið er ætlað fyrir fiskeldi á landi. Gert er ráð fyrir þjónustuhúsi, kerjum og tilheyrandi búnaði, svo sem fyrir fóðrun. Einnig er gert ráð fyrir að aflað sé sjávar með borunum innan svæðisins. Vanda skal frágang og umgengi á svæðinu til að koma í veg fyrir sjónmengun. Uppbygging raski sem minnst náttúru- og menningarminjum og skal haft samráð við Minjastofnun og Umhverfisstofnun um fyrirkomulag og útfærslu mannvirkja á deiliskipulagsstigi.

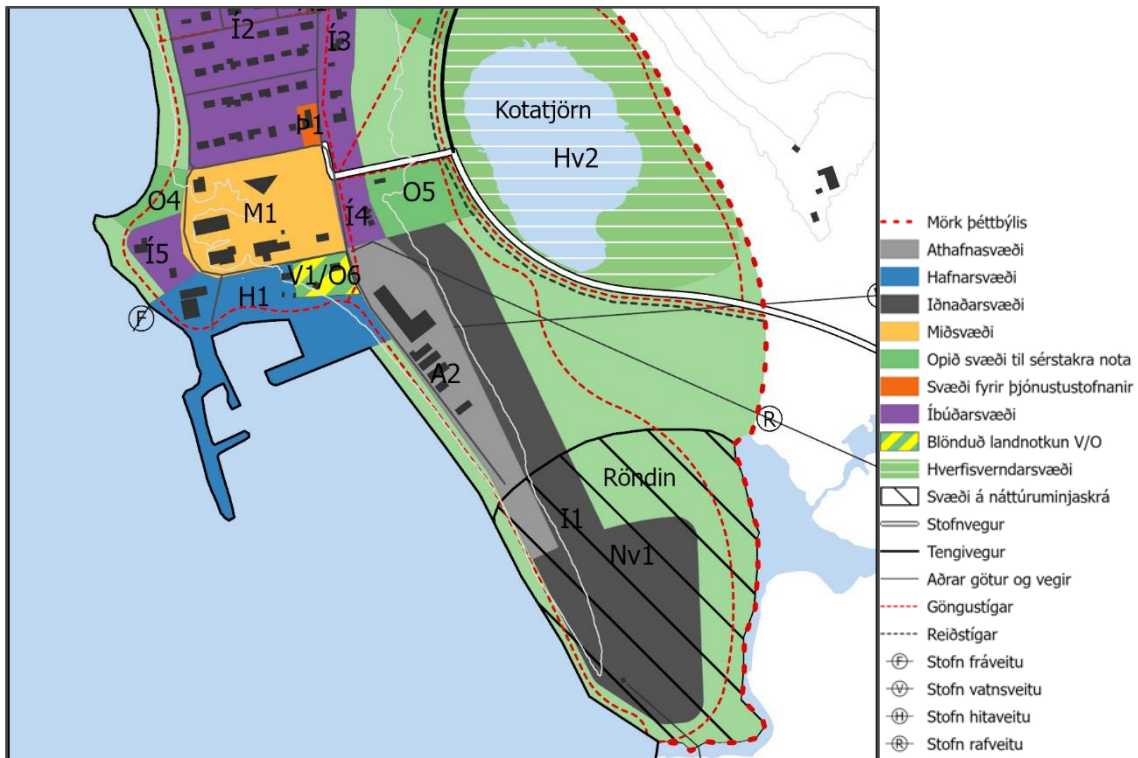
Breyting á uppdrætti

Uppdráttur fyrir:

Gildandi aðalskipulagsuppdráttur 1:100.000

Uppdráttur eftir:

Breyttur aðalskipulagsuppdráttur 1:100.000

3 UMHVERFISÁHRIF

Sett er stefna í aðalskipulagi um iðnaðarsvæði fyrir fiskeldi og í deiliskipulagi er stefnan útfærð og innan svæðisins skilgreint nýtingarland vegna vatnstöku, auk þess sem þar er sýnd dælustöð hitaveitu.

Fyrir liggur álit Skipulagsstofnunar dags. 11. júlí 2022 um mat á umhverfisáhrifum fyrir fiskeldisstöðina og umhverfismatsskýrsla Rifóss sem er framkvæmdaraðilinn. Í álitni stofnunarinnar kemur fram að helstu umhverfisáhrif fyrirhugaðra framkvæmda kunni að vera vegna **vatnsvinnslu** og áhrifa á **fugla**. Vegna óvissu um áhrif dælingar/vatnstöku á grunnvatnsstöðu og á stöðu yfirborðsvatns nálægs votlendis leggur stofninin áherslu á mikilvægi vöktunar og að áfangaskipta þurfi fyrirhugaðri uppbyggingu eldisins til að unnt sé að fylgjast með og meta áhrif á seltu, niðurdrátt og grunnvatns- og yfirborðsstöðu með hliðsjón af vöktun. Þá er mælt með að við tilhögun framkvæmda verði tekið tillit til varpsvæða, varptíma og áhrifa á fuglalíf. Í deiliskipulagsbreytingu er brugðist við mögulegum áhrifum vegna vatnstöku með því að setja skilmála um að grunnvatnsholur á svæðinu verði vaktaðar m.t.t. breytinga á grunnvatnsstöðu samhliða aukinni dælingu. Með þessu er dregið úr líkum á neikvæðum áhrifum framkvæmdarinnar á grunnvatnsstöðu og um leið er dregið úr líkum á því að áhrif á fuglalíf verði neikvæð vegna breytinga á grunnvatnsstöðu. Í umhverfismatsskýrslu Rifós er útbreiðsla varpfugla á svæðinu kortlögð. Framkvæmdaraðili hefur lagt fram tillögur um mótvægisáðgerðir til að lágmarka áhrif á varpland

fugla m.a. að framkvæmdir fari ekki fram á varptíma og með því að slá og beita svæði austan svæðis fyrir vatnstöku.

Skipulagssvæðið hefur ekki verið mikið nýtt til útivistar og að hluta til takmarkar útbreiðsla lúpínu umferð um það. Áhrif á **útivist** eru því metin óveruleg. Ásýnd svæðisins mun breytast með framkvæmdum vegna vatnstöku en áhrif þeirrar breytingar á umhverfið eru metin óveruleg en mest af því svæði er í dag þakið lúpínu. Framkvæmdir geta orðið til þess að lúpínunni verður haldið í skefjum sem gæti haft jákvæð áhrif á fuglavarþ. Áhrif breytingarinnar á þann hluta svæðisins sem er auðkennt sem svæði á **náttúruminjaskrá** eru metin óveruleg þar sem sá hluti svæðisins sem framkvæmdir eru fyrirhugaðar er ekki hluti af þeirri jarðmyndun sem skráningin byggist á. Engar þekktar **minjar** eru á svæðinu.

Að teknu tilliti til áætlaðrar vöktunar á vatnstöku og áforma framkvæmdaraðila um mótvægisáðgerðir til að lágmarka áhrif á fugla, þá eru umhverfisáhrif ekki talin líkleg til að vera verulega neikvæð.

4 MÁLSMEÐFERÐ OG UMSAGNARAÐILAR

Tillaga að breytingu á aðalskipulagi er nú auglýst samhliða tillögu að breytingu á deiliskipulagi fyrir fiskeldisstöð á Röndinni. Búið var að auglýsa deiliskipulagsbreytinguna með athugasemdafresti sem lauk 15. desember 2022. Að lokinni auglýsingu yfirfór Skipulagsstofnun deiliskipulagsbreytinguna og benti á að tillagan væri í misræmi við aðalskipulag. Til að bæta úr því þurfti að auglýsa breytingu á aðalskipulagi og er sú aðalskipulagsbreyting hér lögð fram og eru því báðar tillögurnar auglýstar samhliða.

Óskað var eftir leiðbeiningu Skipulagsstofnunar um ferli aðalskipulagsbreytingarinnar og var það mat stofnunarinnar að hægt væri að falla frá kynningu lýsingar og vinnslutillögu fyrir aðalskipulagsbreytinguna (sbr. 1. og 2. mgr. 30. gr. skipulagslaga) þar sem áform um sjótökuholur á þessu svæði hafa verið kynnt bæði í kynningu deiliskipulagstillögunnar og í ferli umhverfismats framkvæmdarinnar.

Leitað verður eftir umsögnum um skipulagstillöguna frá Umhverfisstofnun, Náttúrufræðistofnun, Heilbrigðiseftirliti Norðurlands eystra, Samgöngustofu, Vegagerðinni, Minjastofnun og Hverfisráði Öxarfjarðar.